

Temel Kavramlar

Bugün gelinen noktada öğrenme, ne yalnızca davranışlarda gözlenen değişme ne de yeni bilgiyi önceki bilgilerle ilişkilendirerek belleğe depolamaktır. Bunlardan ilki, davranış odaklı öğretim anlayışını gündeme getirmiştir. Süreci görmeyen, bu anlamıyla öğrenme ortamını düzenlemekten çok sonuçta elde edilecek ürüne (davranışa) yönelmiş olan bu öğretim anlayışı, bireysel farklılıklar, öğrenmeyi öğrenme, öğrenilenleri yaşama transfer etme gibi önemine inanılan bir çok öğrenme ilkesinin öğrenme–öğretme süreçlerine taşınmasına engel oluşturmuş bir öğrenme anlayışı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlayışın egemen olduğu dönemin bilgi ve teknoloji yapısı da söz konusu anlayışı meşrulaştırıp savunmayı haklı çıkarabilir niteliktedir denilebilir.

Davranışçı anlayış olarak adlandırdığımız bu öğrenme anlayışının yaygın olduğu dönemde, davranış öylesine önemli bir noktaya gelmiştir ki, bilgi bile davranışlaşıp birbirinden kopuk bağımsız birimlere dönüşmüştür. Bu bilgi parçacıkları arasındaki ilişkileri göremeyen birey, bunları yaşama transfer etmede de başarısız olmuştur. İşbölümünün ve ezberlenmiş bilginin çok önemli olduğu bu dönemde, bilgi parçacıklarına sahip olmak başarı için yeterli bulunduğundan birey daha fazlasını istememiştir.

İkinci tip tanımlama ise kısmen öğrenenin özelliklerini öne çıkarsa bile, öğrenme çıktılarına yönelmiş olması nedeniyle, savunduğu ilkelere uygun öğretim ortamlarının oluşmasını sağlayamamıştır. En azından, bireysel farklılıkları, değerlendirme aşamasında göz ardı etmek durumunda kalmıştır.

Günümüz bilgi, teknoloji ve insan niteliklerine baktığımızda ise bu anlayışları savunup sürdürmenin olanaksızlığını görmekteyiz. Öğrenenin kendi zihinsel tasarım gücünü ortaya koymasını gerektiren, bilginin akıl almaz biçimde artıp değiştiği, teknolojinin pek çok boyutuyla günlük yaşantımızın içine girdiği ve kullanıldığı bir dönemde yaşamaktayız. Günümüzde artık, bağımsız bilgi parçacıklarına sahip olan bireyler değil, bunlar arasındaki ilişkileri görebilen, bilgiyi örgütleyip yeni bilgiler üretebilen ve ürettiği bilgiyi başkalarının hizmetine sunabilen bireyler istenmektedir. Dahası bireyler bu özelliklerle donanarak toplumda üretken bir yaşam sürdürmeyi istemektedirler. Bu koşullar altında öğrenme artık, öğrenenin zihinsel şemalarını sürekli yeniden örgütlemesi olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde bireyden beklenen yeterliklere kısaca bakıldığında, tanımlardaki değişimin kaçınılmazlığı görülebilecektir. Bunlar;

- ✓ bilgiye ulaşabilme
- ✓ bilgiyi değerlendirebilme

✓ bilgiyi etkili olarak kullanabilme

olarak belirtilmekte; kısaca, bilgi okur yazarı olan bireyler istenmektedir. Bilgi okuryazarlığı kısaca bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerisi olarak tanımlanmaktadır. Bilgi okuryazarı olmak bilgiye ihtiyaç duyulduğunda bunu hissetmek ve ihtiyaç duyulan bilgiye ulaşmak, değerlendirmek ve etkili olarak kullanmaktır.

Bilgi okuryazarı bireyler bilgiyi etkili olarak kullanır, diğerleri ile iş birliği yapar; bilgiyi değerlendirme, düzenleme ve geliştirmede teknolojiyi etkili olarak kullanırlar. Bu becerilerin öğrencilere yüklediği sorumluluklar hem sınıf içinde hem de elektronik ortamda katılımcı, araştırmacı, bilgiye ulaşan ve bilgiyi kullanan bireyler olmaktır. Bu yeterlikler, geçmişte bireyden beklenen yeterliklerden oldukça farklıdır. Her şeyden önce, var olan bilgiyi alan değil, bilgiyi tartışan ve yeni bilgi üreten birey tanımıyla yönünü, öğrenme sürecine çevirmiş bir yapıya sahiptir.

Kuram, bilimsel bilgiler temeli üzerinde türetilmiş ve bir iç tutarlılığa sahip gerçekleştirilebilir çıkarımlar sistemidir. Bir yapının kuramsal bağlama oturtulması için öncelikle dayandığı bilimsel temeli, içerdiği mantıksal anlamı ve sağlayacağı bilimsel katkıları saptamak gerekir.

Başka bir deyişle kuram olayları sistemli biçimde açıklayan ve bilime temel olan kurallar ve yasalar bütünüdür. Bu çerçevede kuramın en son işlevi sözkonusu kurallar ve yasalar bütününe uygulamaya dönüştürebilmektir. Kuramdan uygulamaya geçişi özetlemeden önce bu iki yapı arasındaki ilişkiyi irdelemek gerekir:

Kuram ve uygulamanın yapay bir sınırla birbirinden ayrılması yeni bir olay değildir. Bu ayrımın kökeni eski çağlara dek uzanmaktadır. Bir etkinliğin kuramsal boyutu ile uğraşan bireyler, fikirlerin yürütücülerini yalnızca verilen bir işi yerine getiren uygulamacılar olarak görmüşlerdir. Bu kişilere göre, "Temel dayanaklar önceden belirlendiği için uygulamacıların işi kolaydır, İşin zor bölümü ise kuramcılara kalmaktadır" diyerek kendilerini uygulamacıların üzerinde görmüşlerdir. Aristo'ya kadar uzanan bu görüşte, bir fikrin uygulamaya geçirilmesi sürecinde çalışanlar, fikir unsurundan yoksun bireyler olarak nitelendirilmiştir. Öte yandan, kuramın uygulayıcıları da düşünce aşamasında çalışanları, uygulama değeri olmayan düşünce ve soyut fikirler peşinden koşan bireyler olarak nitelendirmişler ve "Fikir üretmek kolaydır, önemli olan fikrin uygulamaya geçirilmesidir. Fakat kuramcılar iş yapmaya gelince ya kaçmakta ya da beceriksizlik göstermektedirler." diyerek kendilerine kuramcılar üzerinde bir değer biçmişlerdir (.

Oysa, kuram ile uygulama bir bütünlük içinde düşünülmesi gereken iki önemli boyuttur. Bu nedenle kuram ve uygulama bütünlüğünün sağlanması, eğitim bilimlerindeki çalışmaların temelini oluşturacaktır. Bu bütünlüğün kuram boyutunda; genelde araştırmacılar ve bilim adamları, uygulama boyutunda ise öğretmenler, eğitim uzmanları ve diğer uygulamacılar yer almaktadır. Eğitim bilimleri koyduğu kural, ilke, yasalarla ve vardığı sonuçlar uygulamalı bir alan olduğuna göre, kuram ve uygulama arasındaki bu yapay ikilemi doğal olarak ortadan kalkacaktır.

İlke, "başka öğelerin kendisinden türediği ilk madde, temel düşünce ya da bilgi"dir İlkeler aynı zamanda her türlü tartışmaların dışında kalan öncüllerdir. Diğer bir deyişle "belirli bir alandaki uygulamaları değerlendirmek ve uygulanması düşünülen etkinlikleri yöneltmek üzere geliştirilmiş bir seri kavramlar"dır Kurallar ise "bir bilime temel olan ve yön veren ilkelerdir". Yasa"olayların gidişinde olağan dışına yer vermeyen, değişmezlik ve zorunluluk gösteren bir tür kurardır. Bilimsel literatür açısından bakıldığında ise yasa; "çok sayıda deney ve gözlemlerden sonra aynı koşullarda aynı ya da benzer sonuçlara ulaşıldığı kesin bir durum"dur.

Daha önce vurgulandığı üzere kural, ilke ve yasalar ortaya koyarak varlığını hissettiren kuram, uygulamaya dönüşme sürecinde de bu verileri kullanır. Görülüyor ki ilke, kural ve yasalar belirli bir aşamalılık içinde birbirleriyle bir örüntü oluşturmaktadır.

Kuramın uygulamaya geçirilmesi sınırları belli bir yöntembilim anlayışıyla olmalıdır. Buradan hareketle yöntem; "bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğretmek ya da öğrenmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen mantıklı bir düşünme yolu"dur. Aynı zamanda amaca ulaşmada izlenen bu yolun, "kısa, doğruluğu ve başarılı olduğu denenmiş bir hareket biçimi" olması gerekmektedir (Yeşilmen, 1977, s:2). Özetle bilinenleri anlaşılır ve yorumlanabilir bir biçimde açıklamak anlamına gelen yöntem konusu birçok bilim adamının ilgi odağı olmuştur. Özellikle Fransız düşün adamı Descartes, insanların hemen hemen birbirine eşit olanaklarla olduklarını, fakat doğruyu araştırmak için kullandıkları yöntemler bakımından farklı olduklarını ileri sürmüştür.

Eğitim biliminde yöntem sorunu bilimsel araştırma yaklaşımıyla birlikte değerlendirilmelidir. "Bilimsel araştırma, kuram geliştirmekle başlar ve o bilim alanı için evrensel anlamda geçerliliği olan yasalarla sonuçlanır" (Gürkan, 1994, s:57). Yöntem konusunun bilimsel araştırma süzgecinden geçerek yeniden ele alınması, teknik, strateji, taktik, stil gibi diğer unsurların gerçekçi ve işlevsel biçimde kullanılmasına yardımcı olacaktır.

Kuramsal açıdan yöntemle karıştırılan en önemli kavram ise tekniktir. Konu ile ilgili kaynaklar tarandığında, bu iki kavramın arasındaki ayrımın net olarak belirlenemediği görülmektedir. Örneğin Türkçe Sözlüğe bakıldığında "bir alanda kullanılan yöntemlerin tümü" olarak adlandırılan teknik bunun yanında "bir uygulama süreci" olarak da ele alınmaktadır. Ayrıca yöntem ile tekniğin kavramsal olarak farklılaşmasında devreye "yol" kavramı da girmektedir. Yol; "yöntemin uygulanmasında kullanılan pratik araçlar" olarak ele alınmıştır. Bu araştırmada benimsenen yönüyle teknik "bir yöntemi uygulama biçimidir". Nitekim bir yöntemin diğer bir yöntemle olan üstünlüğü, onun uygulama tekniği ile ilgilidir. Özellikle öğretim teknikleri, ilginin sağlanması ve sürdürülmesi için önkoşuldur. Bu yönüyle "öğretmenin önceden karşılaştığı bir çeşit stratejidir. Örneğin grup tartışması bir yöntem olarak kabul edildiğinde, panel, vızıltı grupları gibi biçimleri ise birer tekniktir.

En geniş anlamıyla amaca giden yol olarak değerlendirilen yöntem kesinlikle "sihirli bir değnek" değildir. Bütün öğretim materyallerine uygun gelecek ve her öğretmen tarafından kullanılabilir bir metodun (yöntemin) bulunduğunu varsaymak hatalıdır. Böyle bir sakınca birçok öğreticiyi zor durumda bırakmaktadır. Özellikle eğitim bilimlerinde kaydedilen gelişmeler ve eğitim programlarında gittikçe daha fazla ön plana çıkan bireysel boyutlar, öğretim bilimcilerinin yöntemin daha alt bileşenlerine inmelerine neden olmuştur. Çünkü yöntem konusuyla ilgili olarak yapılan tanımlar analiz edildiğinde amaca ulaşmak için izlenecek yolla alınacak önlem ve desteklerin neler olacağı konusunda bir netlik oluşmadığı belirlenmiştir. Ondokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından sonra yeterli ve başarılı bir öğretmenin değişik yöntem ve tekniklerden, kendi kişiliğine uygun farklı bir yöntem anlayışına sahip olma gerekliliği gündeme gelmiştir.

Bazı araştırmacılar bu çabaya "öğretim yolları" adını vermişlerdir, ister bileşik bir yöntem isterse de öğretim yolu olarak isimlendirilmeye çalışılan bu kavramlar, gerçekte bir strateji bağlamında yöntem ve tekniklerin tasarımı aşamasıdır. Olaya yöntem açısından bakıldığında örnek olabilecek bir yöntem biçimi olarak görülen model kavramı "gerçekte yöntemin değişik boyutlarını vurgulayan farklı yapıların birer göstergesidir". Koşullar ve kurallar hem bir ilkenin hem de bir kuramın ayrılmaz parçalarıdır. Bu yönden bakıldığında "ilkeler yöntemin en önemli unsuru olmakla birlikte kuram da bir modelin ayrılmaz parçasıdır". Çünkü, model, kuramla ilgili işlem ve değişkenlerin gösterim ya da benzetimi anlamına gelen somut ifadelerdir. Bir sistemin ya da ideal bir ortamın temsilcisi olan "modeller gerçek durumun yalnızca önemli görülen değişiklikleri içine alacak biçimde özetlenmiş biçimidir". Bu yönüyle öğretim sürecinde modeller, değişik etkinlikleri yerine getirmek üzere çalışan eğitimciler için yararlı araçlar olarak kullanılmaktadır. Özellikle temel işlevleri öğreticiye organize bir yapı sunarak karar verme sürecini kolaylaştırıcı alternatif yollar sunmaktır.

Sayılarının çok fazla olması nedeniyle öğretim modellerinin uygulanırılığı azalmaktadır. "Bu modellerin çoğu değişik hatta çoğu zaman rekabet halinde olan mantıksal yapılara sahiptirler". Modeller öğretim sürecine ilişkin denemelik durumlar oluşturan yapılardır ve daha çok ideal boyutları bünyesinde barındırır. Strateji kavramının eğitim bilimi literatüründe ondokuzuncu yüzyılın sonlarından itibaren kullanılmaya başlanması, bu kavramın sürecin hangi aşamasında yer alması gerektiği konusunda değişik görüşlerin gelişmesine yol açmıştır. Strateji etimolojik açıdan incelendiğinde Eski Yunan'da kullanılan bir sözcük olarak karşımıza çıkar. "Strato" (ordu) ve "ago" (gütme) sözcüklerinin bileşiminden oluşmuş ve dilimize Fransızca'dan geçmiştir. Temelde askeri anlamda kullanılmış ve ordu yönetmeyi ifade etmiştir. Gündelik yaşamda ise önceden belirlenmiş "bir amaca ulaşmak için tutulan yol" anlamına gelmektedir.

"Yol" sözcüğü kavramın çok değişik biçimlerde algılanmasına neden olmaktadır. Yöntemle aynı anlama gelmesinin ötesinde bu kavram bir başka açıdan "yaklaşım" kavramını da çağrıştırmaktadır. Kavramın derinlerine inildiğinde ise bir öğrenme öğretme sürecinde öğretmenin daha etkili nitelikte bir öğretim hizmeti sunabilmesi için dikkat toplama, güdüleme, değerlendirme gibi etkenler konularında alması gereken önlemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırmada strateji "alınması gereken önlemler doğrultusunda bir yol izleme" olarak değerlendirilmektedir.

Strateji kavramı bağımsız ve genel anlamında kullanıldığı takdirde yaklaşım anlamına gelebilir. Fakat isim tamlaması durumuna getirildiğinde bir anlam farklılaşması olmakta ve yukarıda belirtilen önlemler doğrultusunda bir yol izlemeye yaklaşmaktadır. Sözcüğün en çok kullanıldığı alan olan askerlikle ilgili bir örnek bu konuya açıklık getirebilir. Örneğin strateji tek başına ele alındığında bir ulusun ya da uluslararası bir topluluğun, barış ve savaşta benimsenen politikalara en fazla desteği vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askeri güçleri bir arada kullanma yaklaşımı olarak değerlendirilmektedir. Oysa stratejik planlama, stratejik bir silah, stratejik bölge olarak değerlendirildiğinde ise askeri bir görüş açısının önemini belirten, savaşı doğrudan doğruya ilgilendiren durumlarda yapılabilecek etkinlikler vurgulanmaktadır.

Taktik öğrencinin özel bir öğrenme ortamındaki gözle görülebilir etkinliği olarak tanımlanmaktadır. Bu yönüyle bir strateji bileşeni olan taktikler stratejilere oranla daha somut davranış ifadeleriyle yüklüdür. Nitekim "öğrenme stratejisi, öğrenme taktiklerinin daha yüksek düzeyidir ve taktikler öğrencilerin belirli etkinliklerini, stratejiler ise daha genel bir bakış açısını ve planı ifade etmektedir". Benzer bir ayırım da Snowman tarafından yapılmaktadır. Snowman'a göre "strateji bir öğrenme göreviyle ilgili olarak genel bir planın formüle edilmesi, taktikler ise stratejinin kapsamında olan daha özel becerilerdir". Strateji ve taktikler gerçekte yöntemin birer bileşenidir. Bir örnek sunmak bir taktik olarak

değerlendirilirken, örneği sunarken izlenilen yol ve alman önlemler strateji içine girer. Özetle, "bir öğrenme sorununa bir ya da daha fazla öğrenme taktiğinin oluşturduğu bir öğrenme stratejisi uygulanabilir".

Stil ise biyolojik temeli baskın bir kavramdır. Literatür incelendiğinde bu kavramın Türkçe'ye biçim ya da şekil olarak da çevirildiği görülmektedir. Oysa Türkçe sözlüğe bakıldığında "Özel oluş ya da davranış biçimine karşılık gelen tarz" sözcüğüyle anlamsal açıdan daha yakın olduğu görülmektedir. Bir yerde öğretici için düşünüldüğünde stil özel bir anlatım biçimi olarak ele alınabilir. Bu yönüyle üslup sözcüğüyle de eş anlama gelebilmektedir. Güzel sanatlarda ise bu kavrama karşılık olmak üzere biçem sözcüğü kullanılmaktadır.

Stil ifadesi bazı araştırmacılarca da bir davranış örüntüsü olarak ele alınmaktadır. Örneğin bazıları, stil kavramını genel ve özel olmak üzere iki ayrı yapıya ayırmakta; genel yaklaşımı, toplumun arzu ettiği öğretim düzenini oluşturma biçimi, özel yaklaşımı ise öğretmenin öğretimi oluşturmasının özel kişisel biçimlendirmesi olarak görmüştür. Nitekim Yeşilmen de bu biçimlendirmeyi, "öğretmenin yeri geldikçe sahip olduğu teknikleri otomatik olarak kullanarak bir yerde kendi stilini oluşturduğunu" ifade etmektedir. Fakat burada daha önce belirtilen farklı noktalan ifade eden teknik ve stil kavramlarının birbirleri ile karıştırıldığı anlaşılmaktadır. Bu belirsizliği şu tümce oldukça net olarak ortaya koymaktadır. "... Öğretmenin etkili olması, onun stiline, diğer bir deyişle öğretim tekniklerini kullanabilme becerisine bağlıdır" Öğrenme-öğretme sürecinde adlarından sürekli sözedilen bu kavramlarda sadece ülkemizde değil aynı zamanda yurt dışındaki literatür incelendiğinde, bu karmaşanın sürdüğü görülmüştür. Yurt dışında bu alanda yaşanan karmaşanın temel nedeni farklı bakış açılarından sürece yaklaşılması olarak görülürken, ülkemizde buna ek olarak bir de kavram geliştirmeye yönelik yabancı sözcüklere Türkçe karşılık bulma eklenmektedir. Burada önemli olan, sonuçta kavramlara tek bir anlam yüklemekten öte bu konuda hem kabul gören ortak bir terminolojiyi oluşturmaya hem de yabancı sözcüklerin en doğru Türkçe karşılıklarını bulmaya yönelik çaba sarf etmektir. Biçem ise stile ilişkin algısal tercihlerdir.

İster öğrenme süreci isterse öğretim süreci olsun ikisi de önce kuramsal çabayla başlar. Kuramsal yapının temelini kural, yasa ve ilkeler sağlamıştır. Öğrenme-öğretim yöntemleri bu kavramlardan hareketle biçimlenir. Teknik ve modeller de yöntemin uygulanmasına yardımcı olur. Strateji, taktik ve stiller ise yöntem, teknik ve modellerin geliştirilmesine kaynaklık eder.

Öğrenme Kuramları

Grup	Kuram	Temsilci	Vurgu
------	-------	----------	-------

Davranışçı	Klasik Koşullanma	Pavlov	Bireyin belli bir uyarana doğal olarak gösterdiği tepkiyi, bu uyarılardan farklı uyarlara gösterme durumudur.
	Bitişik Koşullanma	Watson Guthrie	Bir uyarın davranım bağlantısı, yer, zaman ve nitelik yönünden benzer olduğu başka uyarım davranım bağlantılarıyla bitişerek bir örüntü oluşturur.
	Bağlaşım	Thorondike	Öğrenmenin temeli duyuşsal uyarıcılar ile harekete geçiriciler arasında kurulan bir bağıdır.
Çağrışım	Edimsel Koşullanma	Skinner	Tepkiler kadar edimlerin de koşullandırılabilceğini savunan bu kurama göre öğretim rastlantısal planlanamaz. Öğretmenin görevi davranışları biçimlendirmektir.
	Sistemik Davranış	Hull	Karmaşık davranışların, basit alışkanlıkların koşullanma yoluyla birleşiminden oluşur.
Biliş	İşaret Gestalt	Tolman	Öğrenmenin temel olarak çevreyi keşfetme süreci olduğunu kabul eden bu kuramda davranışa yön veren, umulan amaçtır.
Ağırlıklı Davranış	Sosyal Biliş	Bandura	Bireyin sosyal bir ortamda var olduğunu ve en önemli öğrenme yaşantılarının başkalarının davranışlarını gözleyerek oluştuğunu savunur.
Biliş	Gestalt	Ehrensfer Wertheimer Kofka Köhler	Bireyin bir olay ya da durumun önce bütününe algıladığı sonra ise özel unsurlara inmeyi başladığını savunan bir kuramdır.
	Alan	Lewin	Bireyin öğrenmesinde sahip olan alanın, bireyi etkileyen tüm iç ve dış çevre koşul ve etmenleri olduğunu savunan bir kuramdır.
	Zihinsel Gelişim	Piaget	Zihinsel gelişimde zekayı ön plana alan ve gelişimi de bir dengeleme süreci olarak gören bu kuramda, sürecin kesintisiz biçimde işleminin özümleme ve uymadan oluşan bir uyum mekanizması olduğunu savunur.
	Bilgiyi İşleme	Gagne'	Öğrenme olayını girdilerin işlenip çıktılara dönüştürülmesi olayı olarak gören bir kuramdır.
	Nöro- Fizyolojik	Hebb	Bilişsel gelişim için çocuklukta kazanılan yaşantıların yetişkinlikte kazanılanlardan daha önemli olduğunu savunan bu kuramda öğrenme hücre kümelerinin ve ardışık aşamaların oluşturduğu çocukluk ve o iç görüsel ve yaratıcı öğrenmelerin kazanıldığı yetişkinlik olmak üzere iki tür öğrenme vardır.

Öğretim Kuramları

Grup	Kuram	Temsilci	Vurgu
Açıklayıcı Hangi koşulların hangi yöntemlerle nasıl etkileştiklerini gösteren hedef merkezli olmayan kuramlardır	Anlamli Öğrenme (Sunuş Yoluyla)	Asubel	Kavram ve genellemelerin öğretilmesini amaçlayan bu kuram hem bireyin nasıl öğrendiğini hem de öğretim etkinliklerinin özelliklerini ve nasıl düzenlenmesi gerektiğini belirler.
	Buluş	Bruner	Öğretimi gelişmeye yardım eden ve biçimlendiren bir çaba olarak gören bir kuram belirli bir durumla ilgili verileri toplayıp analiz ederek soyutlamalara ulaşmayı sağlayan, öğrenen etkinliğine dayanan güdüleyici ve keşfedici bir öğretim hedefler.
	Okulda Öğrenme	Bloom	Olumlu öğrenme koşulları sağlandığında, herhangi birinin öğrenebildiği tüm bilgileri herkesin öğrenebileceği sayılısı temel hareket olmasıdır.
	Temel Öğretim	Glasser	Öğrenmenin nasıl oluştuğunu belirtmek amacıyla içeriğin mantiki olduğu kadar psikolojik yönden de analiz edilmesini savunan bu kuram giriş davranışlarının önceden belirlenerek öğretimin bunun üzerine tasarlanması gerektiğini savunur.
Kuralcı Bir modelin ya da modeller bütününe ne zaman ve nasıl kullanılması gerektiğini ifade eden ve hedef merkezli olan kuramlardır.	Bilgi İşlem	Gagne'	Bu kuramın temel sayılısı; bireyin etkin bir varlık olduğu ve bilgi arayışı sürecinde öğrenenin sahip bulunduğu bilgi ve bilişsel beceri düzeyinin uyarılarla anlaşılıp yorumlanmasıdır. Bu çerçevede bellek gücü temel alınarak sürece öğretim durumları açısından bakılmıştır.
	Güdüsel Tasarım	Keller	Öğretim sürecinin güdüsel etkinliklerin üzerine oturtulmasına göre tasarlanan bu kuramda dikkat, uygunluk, güven ve doyum olmak üzere dört strateji bileşenine göre öğretim hizmeti sürdürülmelidir.
	Sorgulayıcı Öğretim	Collins	Öğrenenlerin sınıf içi etkinliklere dayalı olan sorun ya da olayların çözümü için bir tür sorun çözme stratejisi kullandıkları bu kuram, öğreticinin sahip olması gereken amaçlar, öğretim stratejilerinin belirlenmesi ve kontrol olmak üzere üç alt bölümden oluşur.